

Rundskriv 2/2023

Til Byrådsavdelingene, etatene, bydelene og kommunale foretak
Fra: Byrådsavdeling for finans
Saksbeh.: Kristin Synneve Marki Solheim
Telefon: 938 81 833

Saksnr.: 23/236- 1
Utsendt dato: 20.01.2023
Gjelder fra: d.d
Gjelder til: Inntil videre
Erstatter: 2/2022

Rundskriv nr. 2/2023: Retningslinjer for innlegging og periodisering av budsjettet for 2023, Dok 3 tall, samt oppfølging av driftsbudsjettet for 2023

Dette rundskrivet inneholder retningslinjer for innlegging og periodisering av vedtatt budsjett i kommunens økonomisystem for etater, bydeler og byomfattende tiltak og kommunale foretak (heretter benevnt virksomheter) i 2023, samt oppfølging av driftsbudsjettet (tallbudsjettet).

Overordnet byrådsavdeling vil sende ut nærmere administrative presiseringer om bystyrets budsjettvedtak, herunder retningslinjer om oppfølging og rapportering, til sine underliggende virksomheter. Dette vil komme i tillegg til opplegget beskrevet nedenfor.

Foretakene skal uten opphold sende styrets endelige vedtatte budsjett til egen byrådsavdeling med kopi til Byrådsavdeling for Finans.

1. Innlegging av vedtatt budsjett 2023

Oslo kommune utarbeider samlede økonomiske oversikter på drift og investering spesifisert på KOSTRA-artsnivå, jfr. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 07.06-2019 nr. 714, (Dok 3 kapittel 4).

Spesifikasjonene produseres på bakgrunn av virksomhetenes innmeldte budsjett i økonomisystemet. Dette innebærer strenge krav til virksomhetenes budsjettinnmeldinger. Virksomhetene må fordele vedtatt budsjett i økonomisystemet etter de retningslinjer som følger av rutinebeskrivelsene for dette. Vedtatte budsjett-tall skal legges inn i UBW Planlegger versjon 2023D. Virksomhetene må påse at registrert budsjett i UBW Planlegger blir overført til saldotabell i økonomisystemet.

Alle virksomhetene skal legge inn budsjett på de obligatoriske budsjettarter, jfr. årlig rundskriv om obligatorisk kontoplan. For bydelene og foretakene er det henholdsvis bydelsutvalgets og styrets vedtatte budsjett som skal legges inn i versjon 2023D. For de øvrige virksomhetene skal budsjettet legges inn med samme artsgruppefordeling som i bykassen (firma 01).

Alle virksomhetene må i tillegg legge inn samtlige budsjett-tall med angivelse av KOSTRA-funksjon (Dim2 FUNKSJON). Bydelene må også fordele budsjettet pr. resultatenhet (jfr. Fellesskriv nr. 5/2022 til bydelene og Rundskriv 1/2022).

For øremerkede driftsmidler skal budsjettet legges inn pr. prosjekt, jfr. bl.a. spørremal «OKS045» (kun til bruk for etater og bydeler). For rene kommunale prosjekter (dvs. uten statlig /private/andre finansieringskilder), skal førstesiffer alltid være 2. Det skal bare legges inn de prosjekter som er spesifisert i byrådets forslag til budsjett for 2023 (Sak 1 og Tilleggsinnstillingen til budsjettet), og oppdatering på bakgrunn av bystyrets budsjettbehandling 07.12.2022, og egen byrådssak «Bystyrets budsjettvedtak for 2023 og oppdatert økonomiplan 2023-2026», som forventes avgitt 9. februar 2023. Oversikten vil bli innarbeidet i bykassens budsjett for 2023 (Dok 3). For andre prosjekter, hvor det for eksempel også er statlig finansiering, skal førstesiffer alltid være 3.

For investeringsbudsjettet må budsjettet legges inn pr prosjekt og med prosjektnummer og prosjektnavn, jfr. bla. spørremal «OKS046».

Ferdigstillelse av endelig budsjett, Dok 3, avhenger av at virksomhetenes vedtatte budsjett-tall er overført fra UBW Planlegger til saldotabeller i økonomisystemet.

Etter byrådets vedtak om «Bystyrets budsjettvedtak for 2023 og oppdatert økonomiplan 2023-2026» skal bydelenes, etatenes, foretakenes og byrådsavdelingenes budsjett-tall være oppdatert:

torsdag 16.02.2023

Det minnes om:

- For foretakene må budsjettet være vedtatt av foretakets styre, og oversendt til egen byrådsavdeling
- For bydelene må budsjettet være vedtatt av bydelsutvalget
- For øvrige virksomheter må budsjettet per artsinndeling være lik artsinndelingen i bykassen (firma 01)

2. Periodisering av vedtatt budsjett 2023

Virksomhetene skal kopiere Dok 3-tallene til versjon 2023DJ og periodisere budsjettet i økonomisystemet etter de retningslinjer som følger av rutinebeskrivelsene for dette.

Periodisert budsjett skal være lagt inn i økonomisystemet slik at det skal være mulig å ta ut dette pr kapittel og artsgruppe, jfr. spørremal «OKS042 Periodisert Dok 3». Frist for periodisering av vedtatt budsjett for 2023 er

onsdag 22.02.2023

Virksomhetene skal legge vekt på å få til en mest mulig realistisk periodisering av budsjettet. Periodiseringen er av vesentlig betydning for den avviksanalysen som virksomhetene skal foreta i løpet av året. En mangelfull periodisering kan tilsløre andre viktige avviksforklaringer, og vanskeliggjøre arbeidet med en riktigst mulig prognose for årsresultat, jfr. eget punkt om månedsoppfølging nedenfor.

Virksomhetene skal ikke bruke 1/12-dels periodisering med mindre dette gir det mest korrekte uttrykk for hvordan regnskapsforløpet antas å bli i budsjettåret.

Det er viktig at virksomhetene periodiserer budsjettet mest mulig realistisk i forhold til forventede posterings i driftsregnskapet fordi det ikke er åpent for å korrigere regnskapet etter konsolideringen.

Grunnlag for periodiseringen

Det er budsjettet som skal periodiseres. Følgende momenter kan for eksempel være av betydning for periodiseringen:

- Tidspunktet for når planlagte aktiviteter iverksettes/starter opp
- Den prosentfordeling man hadde pr. artsgruppe pr. måned i regnskapsåret 2022 og 2021
- Større utgifter og inntekter som reelt påløper ujevnt fra måned til måned
- Lønnsutgiftene er for de fleste virksomheter en betydelig utgift som ikke kan periodiseres med 1/12-del pr. mnd. Spesielt må man ta hensyn til at kompensasjon for forventet lønnsoppgjør er lagt inn i virksomhetenes driftsrammer allerede i Dok 3. Det må også tas hensyn til at feriepengeutbetalingene i juni dekkes fra avsetningen i balansen. Andre momenter kan være turnustjeneste og variabel lønn, f.eks. ekstraordinære lønnsutgifter i forbindelse med ferieavvikling og i desember.
- Antatte avskrivninger ved årsoppgjøret må tas med ved periodiseringen. Anordningsprinsippet skal følges for alle typer utgifter og inntekter, herunder også variabel lønn, jfr. kommunelovens § 14-6.

Ved senere budsjettjusteringer, herunder fastsettelse av fremførbart resultat for 2022, skal slik budsjettjustering periodiseres særskilt.

3. Månedsoppfølging i UBW

Økonomisystemet brukes aktivt i forbindelse med kommunens økonomioppfølging. Det er derfor av vesentlig betydning at alle vedtatte budsjettendringer er registrert og at saldotabeller er oppdatert med tall fra UBW Planlegger.

Etter kommuneloven § 10–2 er byrådet leder av den kommunale eller fylkeskommunale funksjon. Når det gjelder kommunale og fylkeskommunale foretak har både styret og daglig leder et særskilt ansvar. Det er daglig leder av foretaket som skal sørge for at foretakets bokføring er i samsvar med lov og forskrifter, og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte, jf kommuneloven § 9-13. Dette er en spesialbestemmelse om regnskapsfunksjon og internkontroll som kommer til anvendelse når foretaksmodellen er valgt. Daglig leder skal blant annet ha ansvaret for den interne administrative kontrollen med foretakets virksomhet og ha ansvar for å etablere rutiner som sikrer at regnskapene gir tilstrekkelig informasjon om forvaltning av midlene – at rutinene for inn- og utbetaling m.v. – er betryggende.

Kommunale foretak er en del av kommunen som rettssubjekt, og plikter å føre budsjett og avgi regnskap etter forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 07.06.2019. Styret i foretaket har et overordnet ansvar for dette. Det følger av kommuneloven § 9-16 at kommunedirektøren eller byrådet ikke har myndighet overfor den daglige lederen innenfor styrets kompetanseområde. Samtidig må foretakets budsjett og regnskap innlemmes i kommuneregnskapet hvor ansvaret ligger til byrådet etter kommuneloven § 10-2.

Det følger av kommuneloven § 25-1 at kommuner og fylkeskommuner skal ha intern kontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges og kommunedirektøren er ansvarlig for internkontrollen.

Virksomhetene skal for hver måned, innen den 22. i neste måned, første gang for februar innen **22.03.2023**, utarbeide og registrere avvikspregninger i økonomisystemet. For mars, 1. kvartal, er denne fristen **19.04.2023** og for august, 2. tertial, er fristen **15.09.2023**. For november må virksomhetene utarbeide og registrere avvikspregninger i økonomisystemet i løpet av **15.12.2023**.

Det forutsettes at det hver måned gjøres en reell beregning av avvikspregningen ut ifra de endringer som har skjedd hittil i år og den kunnskap man har om driften resten av året. Første gang registreres det inn

en avviksprgnose i økonomisystemet, versjon 2023P, for hele året, i periode 12. For hver senere måned må det ved endring i forventet årsprgnose, legges inn en ny og korrigert avviksprgnose for året. Avviksprgnosen for øremerkede midler (prosjekter som starter på 2 og 3) skal fremkomme særskilt.

Avviksprgnosen for året skal angi forventet avvik mellom vedtatt årsbudsjett og årsregnskap. Avviksprgnosen skal være basert på forbruk hittil i år og forventet forbruksutvikling resten av året. Det skal tas hensyn til korrektive tiltak som er besluttet og som vil bli iverksatt i løpet av året. Det er like viktig å registrere et forventet mindreforbruk som et forventet merforbruk.

Øremerkede budsjettmidler skal prognostiseres med antatt faktisk forbruk i 2023, selv om de ubrukte midlene er overførbare til neste år. Spørremal nr. OKS045, til bruk for kun etatene og bydelene, skal månedlig vise budsjett, forbruk hittil i år, forventet bruk for hele året, ikke forventes brukt i 2023. Formålet med rapportering er å få frem budsjettsituasjonen på ordinær drift i den enkelte virksomhet/kapittel. Dersom for eksempel prognosen i økonomisystemet spørremal OKS040 viser budsjettbalanse for et kapittel og det samme kapitlet fremkommer med et prognostisert mindreforbruk på øremerkede midler i spørremal OKS045 tilsier det at den ordinære driften ligger an til et tilsvarende merforbruk.

Kompensasjon for forventet lønnsoppgjør er allerede lagt inn i virksomhetenes driftsrammer i Dok 3, og må tas hensyn til ved fastsetting av årets avviksprgnose for lønn. Fra og med 2020 ble ordningen med egenandeler for uføretillfeller er avviklet. Det vil fortsatt være egenandelsbelastning for førtidspensjonister (AFP) for virksomheter med mer en 50 ansatte. Den kollektive pensjonskostnaden er 21,9 %, jfr. Sak1/2023. Alle virksomheter med over 50 ansatte får i tilleggssinnstillingen redusert kostnadssatsen til 20,9 %.

Dette opplegget for månedsoppfølging gjelder ikke for kvartals- og tertialrapporteringen. Det vil bli sendt eget rundskriv om disse rapporteringene.

Gjennomføring av tiltak

Virksomheter som i løpet av 2023 ligger an til et prognostisert netto merforbruk, skal umiddelbart iverksette korrektive tiltak og varsle respektive byrådsavdeling dersom merforbruket er av en slik karakter at premissene for bystyret og/eller byrådets budsjettvedtak må anses endret.

Etter kommuneloven § 9-15 skal daglig leder for de kommunale foretakene minst to ganger rapportere til foretakets styre om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med foretakets årsbudsjett. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik fra årsbudsjettet, skal daglig leder foreslå endringer i dette. Styret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle kravene om realisme og balanse etter kommuneloven § 14-4. Styret skal etter kommuneloven § 9-15 andre ledd gjennom budsjettåret legge fram rapporter for bystyret som viser utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med bystyrets vedtatte rammer for foretaket.

4. Konsolidert regnskap

Etter kommuneloven § 14-6 skal det skal utarbeides et samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet. Kravet medfører at foretakene må endre både budsjett- og regnskapspraksis. Dette gjelder først og fremst i investeringsbudsjettet. Rapporteringen av investeringsprosjektene skal alltid vise den budsjetterte finansieringen av det enkelte investeringsprosjekt minimum på det nivå som bystyret har vedtatt (bystyrenivå). Det enkelte investeringsprosjekt på bystyrenivå skal balansere i budsjettet. Det er ikke et krav at det enkelte investeringsprosjekt skal balansere løpende i regnskapet, men skal på bystyrenivå være fullfinansiert senest i forbindelse med avleggelsen av regnskapet. Det må tas høyde for å utføre transaksjonene i økonomisystemet både i budsjettet og i regnskapet på prosjektnivå, slik at rapporteringen fra økonomisystemet blir fullstendig (budsjett og regnskap skal kunne vise den fullstendige finansieringen av det enkelte investeringsprosjekt på bystyrenivå).

Budsjettering og regnskapsføringen av finansieringen setter større krav til nøyaktighet på det som legges inn i systemet. Det anbefales at simuleringer utføres i forkant før endelig finansiering budsjetteres og bokføres. Dersom det skulle vise seg at man må foreta justeringer av finansieringen i etterkant, skal dette gjøres ved hjelp av omposteringer i regnskapet. Hensikten med å budsjettere og regnskapsføre finansieringen på et slikt nivå er som nevnt å kunne ta ut fullstendige økonomirapporter for investeringsprosjekt for kommunen som konsern.

Det er viktig at man i den lokale periodeavslutningen sørger for å ha postert lokal delfinansiering av investeringsprosjektene før årsavslutning påbegynnes.

Byrådsavdeling for finans

Sølve Monica Steffensen
kommunaldirektør

Ståle Søybye
seksjonssjef